

Standardy ochrony małoletnich w parafii pw. Św. Marcina w Błażowej

Standard 1:

STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W PARAFII

- 1) W Parafii pw. św. Marcina w Błażowej został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i osób dorosłych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi tak przez dokumenty państwowe (*Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28.07.23 – tzw. „Ustawa Kamilka”*), jak również wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce.
- 2) W parafii działa **Zespół ds. Prewencji oraz wyznaczona jest tzw. osoba zaufania.**
- 3) Polityka Ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przebywających tam dzieci i dorosłych bezradnych, czyli:
  - a. rekrutacji personelu i osób zaangażowanych duszpastersko w parafii;
  - b. bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi duszpastersko w parafii a dziećmi i dorosłymi bezbronnymi;
  - c. bezpiecznych relacji pomiędzy rówieśnikami;
  - d. bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
  - e. zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
  - f. sposobu reagowania w parafii na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej i zasad prowadzenia rejestru interwencji pomocy osobom pokrzywdzonym.
- 4) Standardy ochrony są dostępne w kancelarii parafialnej (pełna wersja) i podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej - skrót).

Standard 2:

WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA KAPŁANÓW, OSÓB KONSEKROWANYCH I ŚWIECKICH PRACUJĄCYCH Z DZIEĆMI I Z OSOBAMI BEZBRONNYMI W PARAFII

A. OBOWIĄZKI PROBOSZCZA:

- 1) Do obowiązków proboszcza należy wdrażanie w życie standardów ochrony przed przemocą.
- 2) **Za niezastosowanie się do standardów odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz parafii, również wobec prawa.**
- 3) O każdej osobie zaangażowanej w parafii i mającej kontakt z małoletnimi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad małoletnimi proboszcz uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
- 4) Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi proboszcz ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.

- 5) Jeśli parafia zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, właściciel firmy musi przedstawić proboszczowi oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników, którzy wejdą na teren parafii i będą mogli mieć kontakt z małoletnimi w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym.
- 6) Proboszcz parafii powołuje osobę lub Zespół ds. Prewencji (należy do niego również tzw. osoba zaufana). Wskazane jest, aby były to cieszące się zaufaniem osoby świeckie, odpowiednio przeszkolone i kompetentne, które będą wiedziały jakie działania w danej sytuacji są stosowne i konieczne. Osoby te ściśle współpracują z proboszczem miejsca, który personalnie ponosi odpowiedzialność za wdrażanie i przestrzeganie standardów oraz za działania interwencyjne. Współpracują również z osobami odpowiedzialnymi w diecezji za prewencję, jak również z delegatem ds. ochrony dzieci i młodzieży. Odpowiadają za wprowadzenie standardów oraz uczestniczą w szkoleniach zgodnie z zasadami wskazanymi przez archidiecezję przemyską.
- 7) Proboszcz parafii powołuje osobę zaufaną, do której należy przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nierespektowania standardów. Osoba zaufana nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów. Obowiązuje ją zasada poufności.
- 8) Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy jest zarządca placówki, w tym wypadku każdorazowy proboszcz parafii. Powinien czynić to we współpracy z kompetentnymi osobami.
- 9) Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w rejestrze zdarzeń dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność, ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest proboszcz.

B. DUSZPASTERZE MAŁOLETNICH POWINNI:

- 1) Czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową.
- 2) Starać się o dobór żywo wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wychowawców itd.
- 3) Wspierać małoletnich w ich rozwoju ku dojrzałości.
- 4) Dbać o respektowanie zasad kultury (wobec małoletnich i między nimi).
- 5) Czuwać nad równym traktowaniem wszystkich małoletnich, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań.
- 6) Dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności.
- 7) Organizować działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych.
- 8) Utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami małoletnich.
- 9) Dbać o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych małoletnich.

Standard 3:

SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

- 1) W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/oraz do delegata metropolity przemyskiego ds. dzieci i młodzieży lub jego współpracowników.
- 2) Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.
- 3) Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka należy o tym zawiadomić jego rodziców i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

- 4) Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań małoletnich wobec siebie nawzajem należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.
- 5) Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszenia współpracuje z proboszczem i delegatem metropolity przemyskiego lub jego współpracownikami.
- 6) Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.
- 7) Jeśli jakakolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Standard 4:

ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

- 1) Każda osoba, która mówi o swojej krzywdzie, której doświadcza winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.
- 2) Osoba skrzywdzona powinna otrzymać informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią.
- 3) W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest kapłanem lub inną osobą zaangażowaną w parafii należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę). Następnie należy jej udzielić pomocy, jakiej potrzebuje. Osoby poszkodowane nie powinny być obarczane kosztami udzielanej im pomocy.
- 4) Troska duszpasterska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej więzi z Bogiem i zaufania do Kościoła. Organizowana jest w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem ds. pomocy duchowej osobom skrzywdzonym.
- 5) Jeśli osoba skrzywdzona przynależała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną.
- 6) Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.
- 7) Parafianie powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło oraz otrzymać stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.
- 8) Jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w Wytycznych KEP.
- 9) Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.
- 10) Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

Standard 5:

SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z OSKARŻONYMI O WYKORZYSTANIE SEKSUALNE I PRZEMOC

- 1) Do parafii mogą należeć osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbyciu wyroku. Nie powinny one pracować z osobami małoletnimi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską.
- 2) W sytuacji, gdy oskarżonym jest małoletni, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską.
- 3) W sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana należy zastosować się wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne Konferencji Episkopatu Polski.

- 4) Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz parafialny, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.
- 5) W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.
- 6) W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu biskupa miejsca lub delegata.

Standard 6:

ZASADY CHRONIĄCE W OBSZARZE PARAFIALNYM

Małoletnim jest osoba, która nie ukończyła 18 roku życia. Dziecko, rozwijając się konstituuje siebie jako osobę. Potrzebuje do tego opieki, troski, serdeczności, kształcenia i wychowania. Dzieje się to rodzinie, ale również poprzez relacje z autorytetami oraz wartościami przekazywanymi w środowisku rówieśniczymi i wychowawczym. Wszelkie oddziaływanie wychowawcze zawsze musi się dokonywać z poszanowaniem woli rodziców bądź prawnych opiekunów.

Wprawdzie niemożliwe jest stworzenie wyczerpującej listy zachowań niepożądanych, ani też wskazanie precyzyjnych granic wszystkich zachowań, należy jednak, kierować się poniższymi wskazówkami oraz roztropnością i wrażliwością ewangeliczną.

Zasady te dotyczą nie tylko relacji dorosły - dziecko, ale również relacji pomiędzy małoletnimi.

Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim:

- Wszystkie spotkania z małoletnimi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnie dostępnych i do tego przygotowanych.
- Nie można przebywać z małoletnim sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro małoletniego wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszklone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu itp.). Indywidualnych spotkań z małoletnimi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych (po godz. 20.00 lub nocą).
- Małoletni nie mogą przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego. Nie powinni też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach nie związanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.
- Małoletni powinni zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych oraz przyjmować je w obecności małoletnich.
- Małoletni, przebywający na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego małoletniego, chyba, że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa poza parafialnego, np. Ruchu Światło-Życie, RAM, LSO - w tym wypadku stosuje się standardy opracowane przez te grupy, osoby te powinny być odpowiednio uformowane, przygotowane i pełnić posługę pod okiem dorosłych.
- Zakazuje się przewożenia małoletnich prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
- Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z osobą małoletnią.
- W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznąć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.

- W obecności małoletnich nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie małoletnim treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy, bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.
- Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie, znęcanie się itp. w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.
- Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy małoletnimi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.
- Nie wolno dotykać osób małoletnich ani wbrew ich woli, ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.

Zasady ochrony dotyczące wyjazdów:

Zachęca się do pełnej transparentności w organizowaniu spotkań z małoletnimi. Na początku roku formacyjnego w parafii należy:

- zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych małoletnich z harmonogramem prowadzonych spotkań,
- zadbać o wyrażenie przez nich zgody w formie pisemnej na udział w spotkaniach,
- ustalić zasady odbioru małoletnich,
- ustalić zasady komunikacji elektronicznej z małoletnimi.
- Wszystkie formy zorganizowanego czasu małoletnich, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci i młodzieży, powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- Na wyjazdy grupowe małoletnich należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem.
- Podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie małoletnich nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od członka personelu pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie. Szczególnie zadbać należy o ochronę małoletnich w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.

Zasady chroniące dotyczące wszystkich, również dorosłych:

- Sakrament pokuty i pojednania, także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej, niepełnosprawnej), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych.
- Podczas Mszy Świętych o uzdrowienie połączonych z modlitwą wstawienniczą należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się przy głównym ołtarzu, nie w różnych "zaułkach", przyciemnionych pomieszczeniach itp., lecz w miejscach godnych, widocznych, centralnych.
- Zaleca się, aby odwiedziny chorych odbywały się w obecności osoby trzeciej (kogoś z rodziny, z sąsiedztwa, osoby posługującej w parafii).

Standard 8

SZKOLENIE I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ

Ochrona przed krzywdzeniem wpisana jest w misję Kościoła Katolickiego powierzona mu przez Pana. Dlatego każdy – przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z dziećmi i osobami bezbronnymi – powinien posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi.

Wszyscy pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie prowadzi ksiądz proboszcz lub osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję.

Każda osoba pracująca z dziećmi i młodzieżą co dwa lata uczestniczy w jednodniowym szkoleniu z zakresu prewencji. Treść tych szkoleń przygotowana jest przez osobę odpowiedzialną w archidiecezji za prewencję. Szkolenia prowadzą odpowiednio przygotowane kompetentne w dziedzinie ochrony dzieci i osób bezbronych osoby, które są delegowane przez archidiecezję do pełnienia takich zadań.

Osoby odpowiedzialne za prewencję w danej parafii uczestniczą raz w roku w spotkaniu odpowiedzialnych za prewencję w danej diecezji.

Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronych w parafii aktualizowany jest co dwa lata.

(Pełna wersja Standardów Ochrony Małoletnich znajduje się w Kancelarii parafialnej)